

Energie- en klimaatactieplan

Het addendum bij het energie- en klimaatactieplan van

Gemeente Mol

kwam tot stand met de hulp van provincie Antwerpen en IOK

0 Inleiding

In 2019 ondertekende Mol het Burgemeestersconvenant 2030 voor klimaat en energie. Op 13/09/2021 keurde de gemeenteraad het energie- en klimaatactieplan goed. Dit omvatte een probleemanalyse, de visie en doelstellingen richting 2030 en acties voor de periode 2020-2025. Dit engagement voor een gezonde en leefbare regio werd hernieuwd tijdens de Staten-Regionaal van de Kempen op 13/06/2025.

In dit addendum worden binnen het kader van dit energie- en klimaatactieplan: (i) bijkomende of gewijzigde strategische en operationele doelstellingen geformuleerd; (ii) de acties tijdens de meerjarenplanning 2026-2031 weergegeven; (iii) steracties diepgaander uitgewerkt en (iv) de klimaatbegroting weergegeven. In de bijlage vindt men een volledig overzicht van alle doelstellingen en indicatoren van het aangepaste klimaatactieplan.

Het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie werd in 2008 door de Europese Commissie gelanceerd met de ambitie om lokale besturen te engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Bijna alle steden en gemeenten in Vlaanderen hanteren dit als beleidskader voor hun klimaatbeleid. Ze worden hiervoor ondersteund door de territoriale coördinatoren: de Vlaamse overheid, de provincies en de streekintercommunales.

In de Kempen is het project gekend onder de naam Kempen2030. Ondertekenaars van Kempen2030 concretiseren in deze samenwerking de visie van het Burgemeestersconvenant:

‘Met het burgemeestersconvenant engageren we ons om stappen te zetten richting koolstofarme en veerkrachtige dorpen en steden met toegang tot betaalbare, veilige en duurzame energie. Als onderdeel van het Europees Burgemeestersconvenant zullen we doorgaan met (1) het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen op ons grondgebied, (2) het vergroten van de veerkracht en de voorbereiding op de negatieve gevolgen van de klimaatverandering, en (3) het aanpakken van energiearmoede als een van de belangrijkste maatregelen om een rechtvaardige overgang te waarborgen.’

Deze visie wordt in onderstaande hoofdstukken verder vertaald in doelstellingen en acties. Dit addendum werd opgemaakt met ondersteuning van provincie Antwerpen en IOK.

1 Doelstellingen

Het Burgemeestersconvenant en de lokale klimaatplannen zijn opgebouwd rond drie pijlers: mitigatie, adaptatie en energiearmoede.

1.1 Mitigatie: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen

Mol wil tegen 2030 **40% minder CO₂** uitstoten t.o.v. 2011¹. Dat wil zeggen dat er in 2030 in Mol nog maximum 110.466 ton CO₂ uitgestoten mag worden.

De doelstelling voor 2030 blijft hetzelfde en ligt in lijn met de Vlaamse en nationale klimaatdoelstelling voor België.² Tegen 2050 zal de hele EU, conform de Europese klimaatwet, klimaatneutraal moeten zijn.

1.2 Adaptatie: de veerkracht versterken

Adaptatie is het proces van aanpassing aan het huidige of toekomstige klimaat en aan zijn effecten, om de nefaste gevolgen ervan af te zwakken of gunstige opportuniteiten te benutten. We integreren klimaatadaptiestrategieën (noodplanning, ontharden, vergroenen, ruimte maken voor water, ventileren, het beheersen van warmteopname en afschermen van klimaatrisico's) in alle facetten van het lokaal beleid, zodat bestaande en toekomstige risico's van hittestress, droogte en wateroverlast kleiner worden.

We vertalen deze ambitie in de volgende drie strategische doelstellingen, die de lokale vertaling zijn van de doelstellingen van het Vlaamse klimaatadaptatieplan.³ Deze zijn telkens ook gekoppeld aan impactindicatoren. Deze drie strategische doelstellingen hebben gemeenschappelijk dat ze de impact van het klimaat willen stabiliseren op het huidige niveau, ondanks de oplopende klimaateffecten door de wijzigende klimaattoestand.

¹ Bron: Alle CO₂-cijfers komen van de inventarissen die VITO maakt in opdracht van het Departement Omgeving en VEKA. Te raadplegen via provincies in cijfers.

² Het is complex om deze doelstellingen met elkaar te vergelijken, aangezien het om verschillende sectoren, broeikasgassen en referentiejaar gaat. Ondertekenaars verbinden zich er toe om: 'middellange- en langetermijndoelstellingen vast te stellen die stroken met de EU-doelstellingen (Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 55% tegen 2030 t.o.v. 1990) en minstens even ambitieus zijn als onze nationale doelstellingen'.

³ Bron: <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/klimaat-en-milieu/klimaat/vlaams-klimaatadaptatieplan>

1.2.1 Hittestress

OD 2.4. We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* Hittegerelateerde sterfte.⁴
- *Eenheid:* Absoluut cijfer
- *Streefwaarde:* 3 sterfgevallen (zelfde waarde als basisjaar)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 3 sterfgevallen per jaar volgens klimatologisch gemiddelde 2000-2019
- *Basisjaar:* 2019
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid:* 21 sterfgevallen per jaar in 2050
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Extreme hitte
- *Meest kwetsbare groepen:* Ouderen, jonge kinderen, mensen in slechte huisvesting, mensen met chronische ziektes, personen in een sociaal isolement, daklozen, zwangere vrouwen
- *Bron:* [Hitte-impacttool Departement Zorg](#)

1.2.2 Droogte

OD 7.4. We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* Hydrologische droogte: aandeel waterlopen in de gemeente dat (bijna) droogvalt in een gemiddeld jaar.⁵
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (0,6% bijna droge waterlopen in de gemeente)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 0,6 % bijna droge waterlopen tijdens een droogte die gemiddeld om de twee jaar voorkomt volgens het klimatologisch gemiddelde tijdens de periode 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005⁶
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Droogte en waterschaarste

⁴ Dit is het aantal geschatte aantal sterfgevallen, tijdens een enkele zomerperiode (1 april - 30 september), die veroorzaakt worden door hitte. Meer info vindt u in de handleiding en rapport over de hitte-impacttool.

⁵ Bijna droge waterlopen in een gemiddeld jaar (% met minder dan 0,25 liter/seconde): aandeel van de bijna droge waterlopen waar het debiet (excl. lozingen) onder de 0,25 l/s zakt tijdens een droge periode die om de 2 jaar voorkomt.

⁶ Het basisjaar 2005 staat hier eigenlijk voor het klimatologisch gemiddelde in de periode 1975 en 2005.

- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050: 1,7%*
- *Meest kwetsbare groepen: Landbouwers*
- *Bron: VMM klimaatportaal [via provincies in cijfers](#)*

1.2.3 Wateroverlast

OD 7.5. We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.

- *Speerpunt: Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie*
- *Indicator: gebouwen met risico op wateroverlast⁷*
- *Eenheid: %*
- *Streefwaarde: Status quo t.o.v. basisjaar (2,8 % gebouwen met wateroverlast)*
- *Streefjaar: 2050*
- *Basisjaar waarde: 2,8% gebouwen in 2019 met risico op wateroverlast volgens het gemiddelde klimaat tussen 1976-2005*
- *Basisjaar: 2019⁸*
- *Bedreiging die wordt aangepakt: wateroverlast en overstromingen*
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050: 5,3%*
- *Meest kwetsbare groepen: alle groepen*
- *Bron: VMM Klimaatportaal via [provincies in cijfers](#).*

1.3 Energiearmoede verlichten

Hoe zorgen we ervoor dat de klimaattransitie sociaal rechtvaardig gebeurt? Heel wat mensen kunnen hun energiefactuur nu al met moeite betalen. Investeren in een warmtepomp of een elektrische wagen is dan helemaal onhaalbaar. De strijd tegen energiearmoede en een rechtvaardige transitie zijn daarom vanaf 2025 een derde, nieuwe pijler van het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie, naast mitigatie en klimaatadaptatie.

Tijdens het komende meerjarenplan 2026-2031 onderneemt Mol acties die ervoor zorgen dat meer mensen hun energiefacturen kunnen betalen, hun woning duurzaam kunnen koelen of verwarmen en voldoende klimaatvriendelijke mobiliteitsopties hebben om deel te kunnen nemen aan

⁷ Aantal gebouwen dat getroffen wordt door afstroming bij intense regenval met een kans van eenmaal in de 1.000 jaar. Dit omvat ook de gebouwen met een grotere kans op wateroverlast.

⁸ Basisjaar is 2019 omdat de status quo is berekend op basis van kaarten met gebouwen uit 2019 en volgens het klimatologisch gemiddelde in de periode 1976 en 2005.

het maatschappelijk leven. We nemen daarom de volgende strategische doelstelling op.

We zetten actief in op het aanpakken van energiearmoede in de periode 2025-2030 om zo een rechtvaardige transitie mogelijk te maken.

In Vlaanderen ervaarde in 2022 16,4% huishoudens een vorm van energiearmoede.⁹ Gezinnen in energiearmoede besparen zodanig op hun verbruik dat ze hun woning niet adequaat verwarmen, kampen met veel te hoge energiekosten in verhouding tot hun inkomen en/of vrezen om financiële redenen hun woning niet te kunnen verwarmen. Zo stapelen schulden op of zetten gezinnen zichzelf in de kou om deze te vermijden. Er zijn geen lokale cijfers beschikbaar die duidelijk aangeven hoeveel mensen zich in energiearmoede bevinden. Op basis van een vergelijking van verschillende indicatoren rond armoede is het aandeel gezinnen in energiearmoede in Mol vermoedelijk gelijk aan het Vlaamse gemiddelde.¹⁰ Het aandeel van de huishoudens dat aangeeft betalingsmoeilijkheden te hebben om de factuur voor energie en water te betalen (9,4 %), ligt in Mol hoger dan het gemiddelde in Vlaanderen.¹¹

Deze strategische doelstelling wordt daarom verder geconcretiseerd in nieuwe operationele doelstellingen rond lokaal beschikbare en relevante indicatoren zoals gezinnen met betalingsmoeilijkheden, sociale huisvesting, de energieprestaties van huurwoningen, en de opname van ondersteuning door en voor kwetsbare doelgroepen.

1.3.1 Betalingsmoeilijkheden

Ontbindt een leverancier het contract met een gezin vanwege betaalachterstanden? En vindt dat gezin niet tijdig een andere leverancier? Dan wordt hij klant bij de distributienetbeheerder Fluvius. Die neemt in Vlaanderen de rol van sociale leverancier op zich. Dit is de meest geschikte lokale indicator om het aantal gezinnen met betalingsmoeilijkheden op te volgen.

⁹ Bron: Barometer Energiearmoede: https://media.kbs-frb.be/nl/media/10491/Barometer_Energiearmoede_2023_DEF

¹⁰ Bron: Armoederapport [Provincie in Cijfers](#)

¹¹ Bron: Betalingsmoeilijkheden energie en water uit de stads en gemeentemonitor via [Provincie in Cijfers](#). Cijfers voor 2023.

OD 4.3. Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* Huishoudelijke afnemers beleverd door Fluvius als sociale leverancier wegens wanbetaling voor elektriciteit en gas
- *Eenheid:* % en absoluut
- *Streefwaarde elektriciteit:* 1,9% (Basiswaarde*0,75) of 329 gezinnen
- *Streefwaarde aardgas:* 1,5% (Basiswaarde*0,75) of 259 gezinnen
- *Streefjaar:* 2030
- *Basisjaar waarde elektriciteit:* 2,6% of 439 gezinnen
- *Basisjaar waarde aardgas:* 2,0% of 345 gezinnen
- *Basisjaar:* 2025
- *Bron:* [Open Data Fluvius](#)

1.3.2 Sociale huisvesting

Sociale woningen zijn een sociaal rechtvaardige klimaatmaatregel. Ze combineren drie doelen: betaalbaar wonen, verlaagde energiekosten en verminderde uitstoot voor een publiek dat onvoldoende terecht kan op de private koop of huurmarkt. De uitbreiding en renovatie van het patrimonium samen met de woonmaatschappijen is dus een belangrijk voorbeeld van sociaal klimaatbeleid.

Het huidige bindend sociaal objectief (BSO) voor de uitbreiding van het patrimonium loopt eind 2025 af. Dit is het minimumaandeel sociale woningen dat er zou moeten zijn. De Vlaamse Regering engageert zich in het regeerakkoord en de beleidsnota Wonen om vanaf 2026 werk te maken van een nieuw BSO. Concreet wil ze een gewestelijk minimumdoel vooropstellen, dat wordt vertaald naar de werkingsgebieden van de woonmaatschappijen. Lokale besturen krijgen daarbij de ruimte om, in overleg binnen hun werkingsgebied, mee te bepalen hoe dit doel wordt ingevuld. Lokale besturen hebben heel wat instrumenten om dit BSO te realiseren via eigen patrimonium of door woningen te huren.

OD 4.4 Het aandeel sociale huurwoningen stijgt volgens de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* Officiële statistiek sociale huurwoning per 100 particuliere huishoudens
- *Eenheid:* % en absoluut

- *Basisjaar waarde:* 5,6 sociale huurwoningen per 100 huishoudens en 945 verhuurde sociale woningen in totaal, t.o.v. 5,2 sociale huurwoningen per 100 huishoudens in het werkingsgebied van de woonmaatschappij
- *Basisjaar:* 2023
- *Streefwaarde sociale woningen:* de streefwaarden van het nieuw bindend sociaal objectief (nog niet definitief vastgesteld door de Vlaamse Overheid)
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Agentschap wonen in Vlaanderen – provincies in cijfers](#)

1.3.3 Energienorm woningen

Volgens de minimale woonkwaliteitsnormen dient in 2030 elke halfopen en vrijstaande woning energielabel E (of beter) te halen¹². Rijwoningen en appartementen dienen minstens energielabel D te hebben. Een woning die niet voldoet aan deze energienorm kan geen conformiteitsattest meer halen, kan ongeschikt verklaard worden en het verhuren ervan is niet toegelaten. Vanaf 2028 mag de huur van dergelijke woningen ook niet langer geïndexeerd worden. Op deze manier worden verhuurders gestimuleerd om te renoveren, zodat de energiefactuur van de huurders omlaag kan. Lokale besturen kunnen verhuurders richting het ondersteuningsaanbod gidsen.

Omdat de meeste mensen in energiearmoede huren, en omdat er meer beleidsinstrumenten zijn om deze energienorm te handhaven op de huurmarkt, focussen we hier op huurwoningen.

OD 4.5 De energieprestaties van huurwoningen voldoen aan de minimale energienorm.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* EPC's residentiële eenheden (verhuur): EPC-label E of F (t.o.v. EPC's huur) – gemiddelde van de voorbije vijf jaar
- *Eenheid:* %
- *Basiswaarde (gemiddelde 2020-2024):* 10,9%
- *Streefcijfer:* 0%
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap-provincies in cijfers](#)

¹² Zie ook: <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/veilig-gezond-en-kwaliteitsvol-wonen/woningkwaliteitsnormen/minimaal-epc-label-voor-2030>

1.3.4 Opname ondersteuning renovatie

Voor eigenaars-bewoners met de laagste inkomens en verhuurders aan de woonmaatschappij bestaat er financiële ondersteuning en begeleiding via MijnVerbouwPremie (MVP), MijnVerbouwBegeleiding en MijnVerbouwLening. Energiehuis Kempen is hiervoor het eerste aanspreekpunt. Vanaf 2025 worden deze nog extra toegespitst op de laagste inkomens en energetische maatregelen.

OD 4.6 We verhogen de opname van financiële en ontzorgende instrumenten door kwetsbare gezinnen.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* Aantal uitbetaalde dossiers MVP aan doelgroep 3 en 4 (laagste inkomens en verhuurders aan de woonmaatschappij) voor energetische maatregelen
- *Eenheid:* Absoluut en %
- *Basiswaarde:* 283 uitbetaalde premies aan categorie 3 en 4
- *Basisjaar:* 2024
- *Streefcijfer:* Stijging
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Agentschap Wonen en Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap-provincies in cijfers](#)

2 Acties 2026-2030

Speerpunten	Mitigatie	Adaptatie	Energie-armoede
Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	☒	☐	☐
Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten	☐	☒	☒
Private ontwikkelingen klimaatproof sturen	☐	☒	☒
Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	☒	☐	☒
Systematische keuze voor alternatief vervoer	☒	☐	☐
Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	☒	☐	☐
Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	☐	☒	☐
Burgerparticipatie	☒	☒	☐

2.1 Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Mit	We ontwikkelen de Kunstencampus De Zwaan als bruisende plek voor kunst, creatie, ontmoeting en experiment.	Ruimte – Gebouwen	2.3.2.
2	Mit	We renoveren 't Getouw tot een duurzaam, energievriendelijk en toekomstbestendig gebouw, met een centraal balieplein dat onze gemeentelijke dienstverlening bundelt en optimaliseert voor alle inwoners.	Ruimte – Gebouwen	5.10.8.
3	Mit	We bouwen het Welzijnshuis op de site Ten Hove: één centrale plek waar elke inwoner met een welzijnsvraag terecht kan, in nauwe samenwerking met welzijnspartners.	Ruimte – Gebouwen	1.1.3.
4	Mit	We bouwen een nieuw jeugdhuis met een aantrekkelijk ingerichte buitenruimte, waar ook het Mols OverKop-huis een plek krijgt. Jongeren vinden er ruimte voor ontmoeting, vrije tijd en laagdrempelige ondersteuning.	Ruimte – Gebouwen	1.3.3.
5	Mit	We verduurzamen ons wagenpark en materieel door in te zetten op energie-efficiënte en milieuvriendelijke alternatieven.	Ruimte – Facilitaire ondersteuning	4.1.2.
6	Mit	We investeren stap voor stap in Jeugdkamp De Maat om er een energiezuinige en hedendaagse kampsite van te maken, en baten met fierheid twee unieke kampplaatsen uit: De Maat en Jeugdkamp Galbergen.	Mens en Leven – Jeugd en Sport	5.4.9.
7	Mit	We verleiden de gemeentelijke gebouwen	Ruimte – Gebouwen	4.1.1.
8	Mit	We vernieuwen de stookinstallaties/HVAC	Ruimte – Gebouwen	4.1.1.
9	Mit	We maken een toekomstvisie voor de gemeentelijke gebouwen	Ruimte – Gebouwen	4.1.1.

10	Mit	We rollen een energiemonitoringsysteem uit	Ruimte – Gebouwen	4.1.1.
11	Mit	We plaatsen zonnepanelen	Ruimte – Gebouwen	4.1.1.
12	Mit	De verlichting op het openbaar domein wordt stelselmatig vervangen door LED-verlichting.	In samenwerking met Fluvius	

2.2 Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Ada	In de wijken en gehuchten zijn er groene ontmoetingsplaatsen voor alle leeftijden.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.5.
2	Ada	We realiseren de herontwikkeling van de sportsite Donk tot een duurzame, gedeelde en toekomstgerichte sportomgeving, in samenwerking met sportclubs en met aandacht voor asbestsanering, ontharding, waterbuffering en groen.	Mens en Leven – Jeugd en Sport	2.1.3.
3	Ada	Het onderhoud en de vernieuwing van de gemeentelijke groenvoorzieningen gebeurt op een onderhoudsvriendelijke, ecologische en bijenvriendelijke manier.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.4.
4	Ada	We maken van het plein voor de kerk van Ginderbuiten een groene, uitnodigende ontmoetingsplek.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.21.
5	Ada	We voeren de eerste fase van het masterplan Achterbos uit met een verkeersveilige schoolomgeving en een groen, aantrekkelijk dorpsplein als centrale ontmoetingsplek voor het hele gehucht.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.22.
6	Ada / EnA	Samen met de sociale huisvestingsmaatschappij maken we van Egelsvennen opnieuw een duurzame en verbonden woonwijk: zij renoveren de woningen, wij vernieuwen het openbaar domein volgens het masterplan.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.23.
7	Ada	We ontwikkelen een visieplan voor een groene en kindvriendelijke	Ruimte – Openbaar domein	5.9.26.

		dorpskern in Sluis, met aandacht voor ontharding, een nieuwe inrit naar de parking, extra buitenspeelruimte en een groene verbinding tussen de Buurting en de tuin van het Jakob Smitsmuseum. De uitvoering gebeurt gefaseerd, in functie van haalbaarheid en middelen.		
--	--	---	--	--

2.3 Private ontwikkelingen klimaatproof sturen

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Ada	We ontwikkelen een visie op verdichting en vergroening om wonen in het Centrum aantrekkelijker te maken. Indien nodig passen we het RUP Centrum aan om deze visie in de praktijk te brengen.	Ruimte – Ruimtelijke ordening	4.2.2.
2	Ada / EnA	We passen onze visie op sociaal wonen actief toe, zodat ook via private bouwprojecten bijkomende mogelijkheden ontstaan voor betaalbare en kwaliteitsvolle woningen voor kwetsbare gezinnen en alleenstaanden.	Ruimte – Ruimtelijke ordening	4.2.1.

2.4 Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Mit / EnA	We zetten in op het voorkomen van dak- en thuisloosheid, bieden opvang aan wie dakloos is en begeleiden mensen met woonproblemen naar een duurzame woonsituatie, met extra aandacht voor jongeren.	Mens en Leven – Sociale dienst	5.1.1.

2	Mit / EnA	We nemen als gemeente een regierol op in een kwaliteitsvol en betaalbaar woningaanbod, en volgen actief de aanvragen voor conformiteitsattesten op om de woonkwaliteit van (oudere) huurwoningen te bewaken.	Ruimte – Ruimtelijke ordening	5.12.2.
3	Mit / EnA	We begeleiden burgers met een leefloon actief naar werk, opleiding of andere vormen van activering, en behouden ons steuntariefsysteem om huisvesting en energie betaalbaar te houden, zodat zij hun zelfstandigheid en maatschappelijke deelname kunnen vergroten.	Mens en Leven – Sociale dienst	1.1.1.
4	Mit / EnA	We zetten in op een duurzame energietransitie door energiebesparing, hernieuwbare technieken en aandacht voor energiearmoede.	Ondersteuning – Organisatie-ontwikkeling	4.1.1

2.5 Systematische keuze voor alternatief vervoer

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Mit	We bevorderen duurzame mobiliteit binnen onze gemeente door in te zetten op deelmobiliteit en het verminderen van individuele gemotoriseerde verplaatsingen.	Ondersteuning – Organisatie-ontwikkeling	5.19.1.
2	Mit	We maken samen met inwoners en partners een nieuw mobiliteitsplan op dat inzet op duurzame verplaatsingen, leefbare woonkernen en een vlotte bereikbaarheid van alle gehuchten.	Ruimte – Openbaar domein	3.1.2.
3	Mit	We maken elk jaar drie schoolomgevingen verkeersveilig en kindvriendelijk, in nauw overleg met scholen, ouders en buurtbewoners	Ruimte – Openbaar domein	3.1.1.
4	Mit	We vernieuwen de Hangarstraat met bijzondere aandacht voor een	Ruimte – Openbaar domein	3.2.2.

		veilig, comfortabel en logisch traject van de fiets-o-strade, zodat fietsen een vlotte en aantrekkelijke keuze wordt.		
6	Mit	We ontwikkelen en promoten Mol als een fiets- en wandelvriendelijke gemeente, waar wandelen en fietsen aantrekkelijke alternatieven zijn om je vlot, veilig en duurzaam te verplaatsen.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.11.
7	Mit	We brengen alle trage wegen in kaart en maken ze aantrekkelijk, veilig en toegankelijk, zodat ze echte verbindingen worden tussen buurten, scholen en ontmoetingsplekken – een traag én waardevol alternatief voor de auto, gedragen door onze inwoners.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.19.
9	Mit	We vernieuwen het huidige Heipad als duurzame fietsverbinding van en naar Heidehuizen.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.28.

2.6 Transitie van fossiel naar hernieuwbaar

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Mit	We onderzoeken verder welke mogelijkheden er zijn om een lokaal warmtebeleid in Mol uit te bouwen.	Ondersteuning – Organisatie-ontwikkeling	4.1.3.

2.7 Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Ada	We versterken het groen-blauwe netwerk en maken onze gemeente klimaatbestendiger via ontharding, ecologisch beheer en ondersteuning van vergroening op privé- en publiek domein.	Ondersteuning – Organisatie-ontwikkeling	5.19.2.

2	Ada	We volgen de aanplant van bomen door particulieren en ontwikkelaars proactief op in het kader van verleende omgevingsvergunningen.	Ruimte – Ruimtelijke ordening	5.12.4.
3	Ada	We leggen Hofstede opnieuw aan met veilige fietspaden, een gescheiden rioleringsstelsel en een heringericht kruispunt met de Nijverheidsstraat, voor een vlotte en veilige West-circulatie rond het Centrum.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.24.
4	Ada	We realiseren een nieuwe fase van het rioleringsproject in Wezel (III) en voorzien hierdoor het volledige gehucht stapsgewijs van een duurzaam gescheiden rioolstelsel.	Ruimte – Openbaar domein	5.9.27.
5	Ada	We ondersteunen de bosgroep	Ruimte – Openbaar domein	5.9.3.

2.8 Burgerparticipatie

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Mit/ Ada	We behouden en versterken de werking van de duurzaamheidsraad als adviesorgaan en als actieve motor van lokale klimaatacties.	Ondersteuning – Organisatie-ontwikkeling	5.19.3.
2	Mit/ Ada	We informeren, sensibiliseren en activeren burgers rond duurzaam leven en vergroening.	Ondersteuning – Organisatie-ontwikkeling	4.1.3.

3 Steracties

3.1 Mitigatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van mitigatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op een daling van de CO₂-uitstoot. Ze betrekken minstens drie verschillende sleutelsectoren op vlak van de uitstoot. Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook de verwachte

energiebesparing, verwachte extra hernieuwbare energieproductie en CO₂-reductie weergegeven.

Titel	Nieuw jeugdhuis
Omschrijving	We bouwen een nieuw jeugdhuis met een aantrekkelijk ingerichte buitenruimte, waar ook het Mols OverKop-huis een plek krijgt. Jongeren vinden er ruimte voor ontmoeting, vrije tijd en laagdrempelige ondersteuning.
Implementatiekosten	€ 3.280.000,00
Verwachte energiebesparing	30,63 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	5,85 MWh
Verwachte CO ₂ -reductie	9,576 ton CO ₂

Titel	Wagenpark
Omschrijving	We verduurzamen ons wagenpark en materieel door in te zetten op energie-efficiënte en milieuvriendelijke alternatieven.
Implementatiekosten	€ 6.540.600,00
Verwachte energiebesparing	18.757 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	0 (n.v.t.)
Verwachte CO ₂ -reductie	4.797 ton CO ₂

Titel	Mobiliteitsplan
Omschrijving	We maken samen met inwoners en partners een nieuw mobiliteitsplan op dat inzet op duurzame verplaatsingen, leefbare woonkernen en een vlotte bereikbaarheid van alle gehuchten.
Implementatiekosten	€ 50.000,00
Verwachte energiebesparing	95,445 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	0 (n.v.t.)
Verwachte CO ₂ -reductie	28,53 ton CO ₂

3.2 Adaptatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van adaptatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op klimaatadaptatie en meer bepaald op de meest relevante klimaatrisico's en meest kwetsbare sectoren.

Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke resultaten van deze actie verwacht wordt en hoe deze zullen bijdragen aan de indicatoren op vlak van klimaatadaptatie.

Titel	Sportsite Donk
Omschrijving	We realiseren de herontwikkeling van de sportsite Donk tot een duurzame, gedeelde en toekomstgerichte sportomgeving, in samenwerking met sportclubs en met aandacht voor asbestsanering, ontharding, waterbuffering en groen.
Implementatiekost	€ 12.000.000,00
Verwachte resultaten	100 % infiltratie van hemelwater (lokale infiltratie en opvang voor hergebruik)
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Volgens de gewestelijke stedenbouwkundige verordening (GSV) is hier 1.115 m ³ infiltratievolume voor nodig en 2.704 m ² infiltratieoppervlakte. Er wordt binnen het project 1.449 m ³ infiltratievolume uitgebouwd en 6.521 m ² infiltratieoppervlakte voorzien.

Titel	Verdichting en vergroening
Omschrijving	We ontwikkelen een visie op verdichting en vergroening om wonen in het Centrum aantrekkelijker te maken. Indien nodig passen we het RUP Centrum aan om deze visie in de praktijk te brengen.
Implementatiekost	€ 200.000,00
Verwachte resultaten	Behoud en verbetering van de balans tussen verharde en groene oppervlakken in het RUP Centrum, met aandacht voor infiltratie en buffercapaciteit (groendaken).
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Oppervlakte verharde en groengebieden binnen het RUP Centrum. Verharde oppervlakte: 684.257,187 m ² (2021)

Titel	Hofstede
Omschrijving	We leggen Hofstede opnieuw aan met veilige fietspaden, een gescheiden rioleringsstelsel en een heringericht kruispunt met de Nijverheidsstraat, voor een vlotte en veilige West-circulatie rond het Centrum.
Implementatiekost	€ 901.200,00
Verwachte resultaten	Verbeteren waterhuishouding door berging en infiltratie.

Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Bijkomende buffercapaciteit van 289,8 m ³ .
--	--

3.3 Energiearmoede

Uit bovenstaande acties wordt één actie op vlak van energiearmoede uitgelicht als steractie. Het is de belangrijkste actie van het lokaal bestuur om in te zetten op het verminderen van energiearmoede. Voor deze actie wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke kwetsbare groepen met deze actie worden beoogd.

Titel	Conformiteitsattesten
Omschrijving	We nemen als gemeente een regierol op in een kwaliteitsvol en betaalbaar woningaanbod, en volgen actief de aanvragen voor conformiteitsattesten op om de woonkwaliteit van (oudere) huurwoningen te bewaken.
Welke kwetsbare groepen worden met deze actie beoogd	Personen met een laag inkomen en personen in een ontoereikende huisvesting.

4 Klimaatbegroting

Totaal gemeentelijk budget voorzien voor uitvoering van het klimaatactieplan in deze legislatuur: € 69.572.178,58

5 Bijlage

5.1 Overzicht indicatoren SECAP incl. addendum

Een overzicht van de meest recente indicatoren die gekoppeld zijn aan de strategische en operationele doelstellingen van het plan vindt u hier: [Overzicht indicatoren](https://provincies.incijfers.be/databank?workspace_guid=6a118c72-6194-4c22-8a89-eaf8afcbe2ff)¹³

Instructies bij het raadplegen van de indicatoren:

- Bij het openen van de hyperlink kom je in de databank van Provincies in Cijfers terecht. Er openen zich automatisch heel wat tabbladen met presentaties, waarbij het laatste (meest rechts geplaatste)

¹³ https://provincies.incijfers.be/databank?workspace_guid=6a118c72-6194-4c22-8a89-eaf8afcbe2ff

tabblad met presentatie van de cijfers zichtbaar is op je scherm. Je kan met het 'schuifbalkje' onmiddellijk onder de blok van tabbladen van rechts naar links schuiven en zo van het laatste naar het eerste tabblad bewegen.

- De tabbladen zijn per speerpunt gerangschikt (van links naar rechts) en omvatten alle indicatoren die in het klimaatactieplan zijn opgenomen. In de mate van het mogelijke wordt daarbij de volgorde van het actieplan gerespecteerd.

5.2 Overzicht doelstellingen SECAP incl. addendum

Een overzichtstabel van doelstellingen uit SECAP aangevuld met nieuwe doelstellingen uit dit addendum.

1. Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050

- OD 1.1. Het gemeentebestuur zal het verouderd patrimonium gebouw per gebouw verbeteren om in 2050 een energiezuinig en fossielvrij patrimonium te hebben
- OD 1.2. We bekijken systematisch de alternatieven voor het standaardvervoer.
- OD 1.3. Voor de openbare verlichting schakelen we over op 100% LED tegen 2030.
- OD 1.4. We gebruiken geen toestellen/machines meer op fossiele brandstof.

2. Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten

- OD 2.1 We transformeren de gemeentelijke gebouwen en het openbaar domein tot klimaatbestendige sites die hittestress, droogte en wateroverlast verminderen.
- OD 2.2. We bundelen wegenwerken om onze straten in één stap klimaatproof te maken.
- OD 2.3. 10 m² extra natuurgroenperk per 1.000 inwoners.
- OD 2.4. *We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.*

3. Private ontwikkelingen klimaatproof sturen

- OD 3.1. We halveren het verlies aan open ruimte ten laatste tegen 2030. Tegen ten laatste 2040 mag er geen bijkomend extra ruimtebeslag zijn in de open ruimte. We spreken daarom de woonreservegebieden buiten de woonkernen niet langer aan.
- OD 3.2. We ondersteunen kwalitatieve kernversterking. Naast extra toegankelijk buurtgroen zetten we in op het verhogen van de leefdichtheid (het aantal inwoners per bebouwde ha).

4. Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren

- OD 4.1. De gemeente stimuleert haar inwoners om de renovatiesnelheid te verhogen tot 3% van de woningen per jaar, zodat in 2050 alle woningen even energiezuinig zijn als een moderne nieuwbouwwoning.

- OD 4.2. We verbeteren de energieprestaties van niet-residentiële gebouwen en installaties.
- OD 4.3. *Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.*
- OD 4.4. *Het aandeel sociale huurwoningen stijgt volgens de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief*
- OD 4.5. *De energieprestaties van huurwoningen voldoen aan de minimale energienorm.*
- OD 4.6. *We verhogen de opname van financiële en ontzorgende instrumenten door kwetsbare gezinnen.*

5. Systematische keuze voor alternatief vervoer

- OD 5.1. We stimuleren een modal shift, zodat minstens 40% van de verplaatsingen in onze gemeente te voet, per (elektrische) fiets, step of openbaar vervoer gebeuren. We realiseren daarom 1 m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030.ix
- OD 5.2. We voeren een stimulerend beleid om elektrische mobiliteit een boost te geven.
- OD 5.3. We breiden de toegangspunten voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030 uit.

6. Transitie van fossiel naar hernieuwbaar

- OD 6.1. We verhogen de productie en opslag van hernieuwbare stroom in de gemeente in lijn met het regionale doel om 32% het lokaal energieverbruik uit hernieuwbare energiebronnen te halen.
- OD 6.2. We ondersteunen de productie van groene warmtevoorziening in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik uit hernieuwbare energiebron te halen.

7. Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

- OD 7.1. We vergroenen het grondgebied van Mol met 1 boom en een halve m haag of gevelbeplanting per inwoner.
- OD 7.2. We zetten in op ontharding.
- OD 7.3. We verlagen van risico op overstromingen en droogte, rekening houdend met klimaatscenario's door in 1m³ extra opvang of infiltratiecapaciteit voor regenwater per inwoner te voorzien vanaf 2021 t.e.m. 2030.
- OD 7.4. *We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.*
- OD 7.5. *We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.*

8. Burgerparticipatie

- OD 8.1. Informeren, sensibiliseren, engageren en betrekken van verschillende doelgroepen rond het klimaatthema.
- OD 8.2. Inzetten op coöperatief/participatief hernieuwbare energieprojecten